

Liselerde Öğrenim Gören Öğrencilerin Gelecek Beklentilerinin Yaşam Doyumu Üzerindeki Etkileri

Yazar Rukiye Çınar

Gönderim Tarihi: 06-Haz-2022 02:43PM (UTC+0300)

Gönderim Numarası: 1851504066

Dosya adı: ilerinde_Ergen_Gelecek_Beklentisinin_Yas_am_Doyumuna_Etkisi.docx (42.7K)

Kelime sayısı: 3388

Karakter sayısı: 21320

Liselerde Öğrenim Gören Öğrencilerin Gelecek Beklentilerinin Yaşam Doyumu Üzerindeki Etkileri

1. GİRİŞ

Ergenlik, 12-18 yaş aralığı çocukluk döneminden yetişkinliğe doğru geçiş aralığı olarak tanımlanmaktadır.(Spear;2000) Bu zaman aralığının en zorlu yılları lise dönemine denk gelmekte olup, aynı zamanda geleceğe yönelik önemli kararların verildiği bir zaman aralığında yer almaktadır. Ergenlik, kimlik bunalımıyla birlikte toplumsal, ahlaki ve bilişsel yönden birçok değişikliklerin meydana geldiği aynı zamanda geleceğe dair planlamaların yapıldığı gelişimsel sorumluluk dönemidir.(Erikson;1968) Geleceğe dair bir takım planlamaların yapıldığı bu dönemde yaşam beklentileri doğrultusunda meydana gelmektedir. Oluşan bu yaşam beklentileri bireyin etrafındaki etkileşimde bulunduğu bireylerinde yaşam beklentileriyle bağlantılı bir çevrenin unsuru olarak görülebilir. (Yavuzer vd., 2005)

Ergenlik dönemi bireylerinin beklentilerinin çoğunlukla eğitim, iş ve ekonomik konularla bağlantılı olduğunu ve bu beklentileri aile yaşamı ve sağlık ile ilgili gelecek beklentileri şeklinde sıralayabiliriz.(Bayoğlu, Puruçuoğlu;2018)Gelecek beklentisinin meydana gelmesindeplanlama, davranışlara şekil verme ve zaman gibi pek çok bilişsel süreç, ümit etmek ve umutsuzluk gibi duygular ve tutumlar tesir etmektedir.(Nurmi, 2005).Gelecek beklentisi, bireylerin gelecekle ilişkilifikir, ilgi ve kaygılarını içeren bilişsel haritalardır (Çuhadar vd., 2019).

Yaşam doyumu kavramsal olarak ilk Neugarten tarafından 1961 yılında önerilmiştir ve yaşam doyumu kavramını, bireylerin ne istedikleri ile neye sahip olduklarının kıyaslaması sonucunda elde edilen durum ya da sonuç olarak ifade etmiştir. Diener, 1984 yılında yaşam doyumunu ruh sağlığının önemli faktörlerinden bir olduğunu vurgulamaktadır. Yaşam doyumu, bireyin arzu ve isteklerinin karşılandığı oranda artış göstermektedir.(Diener;2000)Yaşam memnuniyeti, günlük hayatta mutlu olmak, hayatı anlamlı bulma, hedeflere ulaşmada motivasyonun yüksek olması, bireyin ekonomik ve sosyal anlamda refah düzeyinin yüksek olması, fiziksel olarak kendini iyi hissetmesi olarak tanımlanmıştır. (Keser;2005) Yaşam doyumu, hayat tatmini demek değildir, belli bir durumdan memnun kalırken tüm yaşamını da memnun etmektir. Başka bir ifadeye göre yaşam doyumu, kişinin hayatından duyduğu memnuniyet olarak tanımlanır. (Diener ve Lucas,1999) Yaşam doyumu, bireylerin etkileşim halinde oldukları hayatında yer alan diğer bireylere yönelik değerlendirmeleri ve bu çevresine dair yaşam kalitesini ifade etmektedir. (Suldo, Riley, Shaffer;2006)

Ergenlik içerisinde bulunan dönemden dolayı meydana gelen fiziksel gelişimlere, duygusal gelişimlere ve bilişsel gelişimlere uyum sağlamaya çalışırken, meslek seçimi karar vermesi gereken, öte yandan geleceğe dair birçok kaygı içerikli duygular ile mücadele halinde olmak bu dönemi daha zorlu bir hale getirmektedir. Her anlamda yoğun değişimlerin yaşandığı ergenlik dönemi, bireylerin duygularında ki iniş çıkışların olduğu, aynı zamanda sorumluluk seviyesinin arttığı yani zihinsel sağlıklarının etkilendiği bir zaman aralığıdır. Yaşam doyum kavramı da zihinsel sağlığa etki eden en önemli unsurlardan biri kabul edilir. (Yazıcı Çelebi ve Çelebi;2018)

Ergenlik dönemi öğrencilerinin gelecek beklentileri farklı yönlerden önemli bilgiler barındırır ve bu dönemdeki bireylerin hayatlarına dair memnuniyet düzeyleri hakkında bilgi verir.(Tuncer;2011) Ergenlik dönemi bireylerinin endişe ve merak duygularının yanına eğitim sistemi de eklendiğinde, öğrencilerin zorunlu eğitimleri bittiğinde alacakları mesleki kararlar yaşam doyumunu büyük ölçüde etkilemektedir.

Geleceğe dair pozitif inançların, uzun dönemli planlar, daha iyi bir eğitime ve işe sahip olunacağına dair inanç, yaşam doyumu ile birbirine bağlıdır. Ergen gelecek beklentisi ve Yaşam doyumuna ilişkin yapılan araştırmalar doğrultusunda lise çağındaki bireylerin geleceğe yönelik olumlu

veya olumsuz gelişmelerin, kariyer yaşamları ile ilgili alınacak veya alınan kararlar yaşam doyumuyla doğrudan ve dolaylı olarak ilişkili olduğunu göstermektedir. Bu araştırmalar doğrultuda hazırlanan bu çalışmada da Ergen gelecek beklentilerinin yaşam doyumu üzerine etkilerinin incelenmesi amaçlanmıştır.

2. YÖNTEM

Araştırma Modeli:

Uygun örnekleme yöntemi Büyüköztürk ve ark. (2010) tarafından, gerek zaman gerekse de işgücü gibi karşılaşılabilecek olan sınırlılıklar sebebiyle örneklemin kolay ulaşılabilir ve uygulama yapılabilir birimlerden seçilmesi olarak tanımlanmıştır. Bu araştırma kapsamında da çalışma grubunun seçimi için seçkisiz olmayan, uygun örnekleme yönteminden yararlanılmıştır.

Evren ve Örneklem:

Araştırmanın evreni Karaman İli Ermenek İlçesinde öğrenimlerine devam etmekte olan lise öğrencilerinden meydana gelmekte olup örnekleme dahil edilecek olan katılımcılar uygun örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Buna göre örneklem grubu 320 (172 kadın ve 148 erkek) lise öğrencisi bireyden oluşmaktadır.

Veri Toplama Aracı:

Veri toplama aracı olarak araştırmada kişisel bilgi formuna ilave olarak; öğrencilerin ergen gelecek beklentileri için Tuncer (2011) tarafından geliştirilen “Ergen Gelecek Beklentisi Ölçeği (EGBÖ)” kullanılmıştır. EGBÖ, 4 alt boyut (İş ve Eğitim, Evlilik ve Aile, Din ve Toplum, Sağlık ve Yaşam) ve 25 maddeden oluşmakta olup 7’li likert tipi bir ölçektir. EGBÖ’de tersten puanlanan madde bulunmamaktadır. Maddeler “Kesinlikle katılmıyorum”, “Biraz katılıyorum”, “katılmıyorum”, “kararsızım”, “katılıyorum”, “Biraz Katılıyorum”, ve “Kesinlikle Katılıyorum” şeklinde yanıtlanmaktadır. Puanlamada “Kesinlikle katılmıyorum” 1, “Biraz katılıyorum” 2, “katılmıyorum” 3, “kararsızım” 4, “katılıyorum” 5, “Biraz Katılıyorum” 6, ve “Kesinlikle Katılıyorum” yanıtı 7 puan almaktadır. Öğrencilerin yaşam doyumlarını ölçmek amacıyla, Diener, Emmons, Larsen ve Griffin (1985) tarafından geliştirilen “Yaşam Doyumu Ölçeği” (YDÖ) Dağlı ve Baysal (2016) tarafından Türkçe’ye uyarlanarak, geçerlilik ve güvenilirliği yapılan “Yaşam Doyum Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek 7’li Likert Tipi olup (1= Kesinlikle Katılmıyorum, 7= Kesinlikle Katılıyorum) tek alt boyut ve 5 maddeden oluşan ölçektir.

Verilerin Toplanması ve Analizi:

İstatistik analiz süreçleri kapsamında farklılık analizleri sürecinde; bağımsız iki grup arasındaki farkın incelenmesinde, her iki grup kapsamındaki verilerin normal dağılım göstermeleri ve grup varyanslarının eşit olması varsayımları bulunmaktadır (Lorcu, 2015). Bağımsız üç ya da daha fazla grup arasındaki farklılığın da analiz edilmesinde örneklemin seçildiği ana kütlelerin normal dağılım göstermesi ve bunun yanında varyanslarının da eşit olması gözetilmektedir (Alpar, 2014, Lorcu, 2015). Bu varsayımların karşılanmadığı veri setlerinde, üçten fazla bağımsız grup arasındaki farklılığın incelenmesi için parametrik olmayan testlerden Kruskal-Wallis Testi ile iki bağımsız grup arasındaki farklılığın incelenmesi için Mann-Whitney-U Testi önerilmektedir (Baştürk, 2011; Orhunbilge, 2000; Alpar, 2014, Lorcu, 2015). Katılımcıların; Ergen Gelecek Beklentileri (EGBÖ) ile Yaşam Doyumu Ölçeği (YDÖ) üzerinden almış oldukları puan ortalamaları ile verilerin nasıl bir dağılım gösterdiğini belirlenmesi amacıyla uygulanan Kolmogorov-Smirnov Testi ile Shapiro-Wilk testi anlamlılık değerleri (p) Tablo 2 kapsamında sunulmuştur. Anlamlılık değerleri (p) verilerin parametrik olmayan (NonParametric) bir yapıda olduğunu göstermektedir. Parametrik testlerin uygulanabilmeleri için istenen normal dağılım ve varyansların eşitlikleri varsayımları karşılanmadığından, uygulanacak farklılık analizleri için Non-parametrik Testlerden Mann-Whitney U ve Kruskal-Wallis Testlerinin uygulanmaları tercih edilmiştir.

3.BULGULAR

Tablo 1 Katılımcılara Ait Demografik Bilgileri

Değişkenler		f	%
Cinsiyet	kadın	172	53,8
	erkek	148	46,2
	Toplam	320	100,0
Kaçınıcı sınıf	9. sınıf	113	35,3
	10. sınıf	130	40,6
	11. sınıf	61	19,1
	12. sınıf	16	5,0
	Toplam	320	100,0
Ailegelirdurumu	düşük	56	17,5
	orta	255	79,7
	yüksek	9	2,8
	Toplam	320	100,0
Anne eğitimdüzeyi	ilkokul	146	45,6
	ortaokul	87	27,2
	Lise	70	21,9
	Lisans ve üzeri	17	5,3
	Toplam	320	100,0
Baba eğitimdüzeyi	ilkokul	125	39,1
	ortaokul	84	26,3
	Lise	92	28,7
	Lisans ve üzeri	19	5,9
	Toplam	320	100,0
Anne baba birlikte mi	evet	292	91,3
	hayır	28	8,8
	Toplam	320	100,0
Bir gün içerisinde kendinize ayırdığınız boş zaman süresi?	Hiç	31	9,7
	1-3 saat	158	49,4
	20 saat	85	26,6
	5 saat ve üzeri	46	14,4
	Toplam	320	100,0

Tablo 2 Ölçek ve Alt Boyut Puanlarının Dağılımları

Ölçek/Alt Boyut	Madde Sayısı	N	Ort.	Ss	P
Ergen Gelecek Beklentileri Ölçeği(EGBÖ)	25	320	4,64	1,215	,000
EGBÖ1 (İş ve Eğitim)	11	320	4,85	1,416	,000
EGBÖ2 (Evlilik ve Aile)	7	320	4,43	1,684	,000
EGBÖ3 (Din ve Toplum)	3	320	4,55	1,488	,000
EGBÖ4 (Sağlık ve Yaşam)	4	320	4,52	1,490	,000
Yaşam Doyumu Ölçeği (YDÖ)	5	320	3,91	1,550	,001

Tablo 1 Katılımcıların Cinsiyet Değişkenine göre Ergen Gelecek Beklentileri ile Yaşam Doyumu Ölçeği Puanlarına ilişkin Mann-Whitney U Test Sonucu

Altboyutlar	Değişken	N	Medyan	Sıra Ort.	U	P
Ergen Gelecek Beklentileri Ölçeği(EGBÖ)	Kadın	172	4,80	156,59	13.400	,415
	Erkek	148	4,84	165,04		
EGBÖ1 (İş ve Eğitim)	Kadın	172	5,04	165,04	11.947	,344
	Erkek	148	4,95	155,22		
EGBÖ2 (Evlilik ve Aile)	Kadın	172	4,42	147,09	26.061	,055
	Erkek	148	5,00	176,09		
EGBÖ3 (Din ve Toplum)	Kadın	172	4,16	153,89	24.891	,167
	Erkek	148	5,00	168,18		
EGBÖ4 (Sağlık ve Yaşam)	Kadın	172	4,50	155,82	24.559	,328
	Erkek	148	4,75	165,94		
Yaşam Doyumu Ölçeği (YDÖ)	Kadın	172	4,00	152,79	25.079	,108
	Erkek	148	4,10	169,46		

Tablo 3'te Mann-Whitney U testi sonuçları sunulmuş olup; kadın ve erkek katılımcılar arasında Ergen Gelecek Beklentileri ölçeğinin tüm alt boyutları (iş ve eğitim, evlilik ve aile, din ve toplum, sağlık ve yaşam) ve Yaşam Doyumu Ölçeği puanları bakımından anlamlı bir farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir ($p>0.05$).

Tablo 4 Katılımcıların Eğitim Gördükleri Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Ergen Gelecek Beklentileri ile Yaşam Doyumu Puanlarının Farklılık Analizine ilişkin Kruskal-Wallis Test Sonucu

Ölçek/Altboyutlar	Değişken	N	Ortc.	H	P
Ergen Gelecek Beklentileri Ölçeği(EGBÖ)	9.sınıf	113	5,16	6,723	,081
	10.sınıf	130	4,72		
	11.sınıf	61	4,84		
	12. sınıf	16	4,50		
EGBÖ1 (İş ve Eğitim)	9.sınıf	113	5,18	6,308	,098
	10.sınıf	130	4,86		
	11.sınıf	61	5,00		
	12. sınıf	16	4,81		
EGBÖ2 (Evlilik ve Aile)	9.sınıf	113	4,71	7,580	,056
	10.sınıf	130	4,50		
	11.sınıf	61	5,00		
	12. sınıf	16	4,00		
EGBÖ3 (Din ve Toplum)	9.sınıf	113	5,00	6,065	,108
	10.sınıf	130	4,66		
	11.sınıf	61	4,66		
	12. sınıf	16	4,33		
EGBÖ4 (Sağlık ve Yaşam)	9.sınıf	113	4,75	7,039	,071
	10.sınıf	130	4,50		

	11.sınıf	61	4,25		
	12. sınıf	16	4,37		
Yaşam Doyumu Ölçeği (YDÖ)	9.sınıf	113	4,20	6,155	,104
	10.sınıf	130	4,00		
	11.sınıf	61	4,00		
	12. sınıf	16	3,90		

Tablo 4'te Kruskal Wallis testi sonuçlarına göre; katılımcıların öğrenimlerine devam ettikleri sınıf düzeylerinin (9., 10., 11. ve 12. Sınıf) Ergen Beklentileri Ölçeğinin tüm alt boyutları (iş ve eğitim, evlilik ve aile, din ve toplum, sağlık ve yaşam) ve Yaşam Doyumu Ölçeğinden alınmış puanlara ilişkin anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>,005$).

Tablo 5 Katılımcıların Aile Gelir Durumları Değişkenine göre Ergen Gelecek Beklentileri ile Yaşam Doyumu Puanlarına ilişkin Kruskal-Wallis Test Sonucu

Altboyutlar	Değişken	N	Ortc.	H	P
Ergen Gelecek Beklentileri Ölçeği(EGBÖ)	Düşük	26	4,34	4,705	,095
	Orta	255	4,88		
	Yüksek	9	5,00		
EGBÖ1 (İş ve Eğitim)	Düşük	26	4,45	6,309	,043
	Orta	255	5,09		
	Yüksek	9	5,00		
EGBÖ2 (Evlilik ve Aile)	Düşük	26	4,42	1,089	,580
	Orta	255	4,71		
	Yüksek	9	4,00		
EGBÖ3 (Din ve Toplum)	Düşük	26	4,66	1,320	,517
	Orta	255	4,66		
	Yüksek	9	5,00		
EGBÖ4 (Sağlık ve Yaşam)	Düşük	26	4,00	7,631	,022
	Orta	255	4,75		
	Yüksek	9	5,50		
Yaşam Doyumu Ölçeği (YDÖ)	Düşük	26	3,50	9,706	,008
	Orta	255	4,00		
	Yüksek	9	5,80		

Tablo 5'te Kruskal Wallis testi sonuçlarına göre; katılımcıların aileleri gelir düzeyleri arasında (düşük, orta, yüksek) Ergen Gelecek Beklentileri Ölçeği alt boyutlarından "evlilik ve aile" ile "din ve toplum" bakımından anlamlı bir farklılık bulunmadığı belirlenmiştir ($p>0,05$). Ergen Gelecek Beklentileri Ölçeği "iş ve eğitim" ($H(2)=6,309;p=,043$) ile "meşguliyet" ($H(2)=7,631;p=,022$) alt boyutları ve Yaşam Doyumu Ölçeği ($H(2)=9,706;p=,008$) puanları bakımından katılımcıların ailelerinin gelir düzeyleri arasında anlamlı farklılık olduğu saptanmıştır. Gruplar arasında yapılan ikili karşılaştırmalara göre, Yaşam Doyumu Ölçeğinden alınan puanlar bakımından aile gelir düzeyi yüksek (Ortc.=5,80) olan katılımcıların puanları aile gelir düzeyi düşük (Ortc.=3,50) olan katılımcıların puanlarından anlamlı şekilde yüksektir ($p<,005$). Ergen Gelecek Beklentileri Ölçeği "iş ve eğitim" alt boyutunda aile gelir düzeyi düşük olan katılımcıların aldıkları puanlar (Ortc.=4,45), aile

gelir düzeyi yüksek olan katılımcıların aldıkları puanlardan (Ortc.=5,00) anlamlı şekilde düşüktür ($p<0,05$).

Tablo 6 Katılımcıların Ebeveynlerinin Birlikte Olma Değişkeni bakımından Ergen Gelecek Beklentileri ile Yaşam Doyumu Ölçeklerine ait Puanlarının Farklılıklarına ilişkin Mann-Whitney U Test Sonucu

Altboyutlar	Değişken	N	Medyan	Sıra Ort.	U	P
Ergen Gelecek Beklentileri Ölçeği(EGBÖ)	Beraber	292	4,84	161,91	3.676,500	,379
	Ayrı	28	4,64	145,80		
EGBÖ1 (İş ve Eğitim)	Beraber	292	5,00	161,70	3,738,500	,455
	Ayrı	28	4,64	148,02		
EGBÖ2 (Evlilik ve Aile)	Beraber	292	4,71	162,17	3.599	,295
	Ayrı	28	4,50	143,04		
EGBÖ3 (Din ve Toplum)	Beraber	292	4,66	159,82	4.285,500	,672
	Ayrı	28	4,84	167,55		
EGBÖ4 (Sağlık ve Yaşam)	Beraber	292	4,50	162,36	3543,500	,243
	Ayrı	28	4,37	141,05		
Yaşam Doyumu Ölçeği (YDÖ)	Beraber	292	4,00	161,14	3.900	,687
	Ayrı	28	3,90	153,79		

Tablo 6 kapsamında sunulmuş olan Mann-Whitney U testi sonuçlarına göre katılımcıların ebeveynlerinin birlikte olmaları bakımından Ergen Gelecek Beklentileri Ölçeği ve alt boyutları (iş ve eğitim, evlilik ve aile, din ve toplum, sağlık ve yaşam) puanları ile Yaşam Doyumu Ölçeği puanları bakımından anlamlı bir farklılık bulunmadığı ifade edilebilir ($p>,005$).

Tablo 7 Katılımcıların Anne Eğitim Düzeyi Değişkenine göre Ergen Gelecek Beklentileri ile Yaşam Doyumu Puanlarına ilişkin Kruskal-Wallis Test Sonucu

Ölçek/Altboyutlar	Değişken	N	Ortc.	H	P
Ergen Gelecek Beklentileri Ölçeği(EGBÖ)	İlkokul	146	4,80	2,834	,418
	Ortaokul	87	4,92		
	Lise	70	4,72		
	Lisans ve üzeri	17	4,84		
EGBÖ1 (İş ve Eğitim)	İlkokul	146	4,90	5,468	,141
	Ortaokul	87	5,18		
	Lise	70	5,00		
	Lisans ve üzeri	17	5,27		
EGBÖ2 (Evlilik ve Aile)	İlkokul	146	4,71	,532	,912
	Ortaokul	87	4,71		
	Lise	70	4,64		
	Lisans ve üzeri	17	4,57		
EGBÖ3 (Din ve Toplum)	İlkokul	146	4,66	4,378	,233

	Ortaokul	87	5,00		
	Lise	70	4,66		
	Lisans ve üzeri	17	4,33		
	İlkokul	146	4,50		
EGBÖ4 (Sağlık ve Yaşam)	Ortaokul	87	4,75	7,061	,070
	Lise	70	4,50		
	Lisans ve üzeri	17	5,00		
	İlkokul	146	4,00		
Yaşam Doyumu Ölçeği (YDÖ)	Ortaokul	87	4,20	4,787	,188
	Lise	70	4,00		
	Lisans ve üzeri	17	4,00		
	İlkokul	146	4,00		

Tablo 7’de Kruskal Wallis testi sonuçlarına göre; Katılımcıların anne eğiti düzeyleri (İlkokul, ortaokul, lise, lisans ve üzeri) bakımından Ergen Gelecek Beklentileri Ölçeği ve alt boyutları (iş ve eğitim, evlilik ve aile, din ve toplum, sağlık ve yaşam) puanları ile Yaşam Doyumu Ölçeği puanları bakımından anlamlı bir farklılık bulunmadığı belirlenmiştir ($p>,005$).

Tablo 8 Katılımcıların Ergen Gelecek Beklentileri Ölçeği ile Yaşam Doyumu Ölçeği Puanlarının, Baba Eğitim Düzeyi Değişkenine bakımından incelenmesine ilişkin Kruskal-Wallis Test Sonucu

Ölçek/Altboyutlar	Değişken	N	Ortc.	H	P
Ergen Gelecek Beklentileri Ölçeği(EGBÖ)	İlkokul	125	4,71	1,792	,617
	Ortaokul	84	4,71		
	Lise	92	4,64		
	Lisans ve üzeri	19	4,57		
EGBÖ1 (İş ve Eğitim)	İlkokul	125	4,66	1,641	,650
	Ortaokul	84	5,00		
	Lise	92	4,66		
	Lisans ve üzeri	19	4,33		
EGBÖ2 (Evlilik ve Aile)	İlkokul	125	4,50	,399	,940
	Ortaokul	84	4,75		
	Lise	92	4,50		
	Lisans ve üzeri	19	5,00		
EGBÖ3 (Din ve Toplum)	İlkokul	125	4,80	4,337	,227
	Ortaokul	84	4,92		
	Lise	92	4,72		
	Lisans ve üzeri	19	4,84		
EGBÖ4 (Sağlık ve Yaşam)	İlkokul	125	4,90	4,459	,216
	Ortaokul	84	5,18		
	Lise	92	5,00		
	Lisans ve üzeri	19	5,27		
Yaşam Doyumu Ölçeği (YDÖ)	İlkokul	125	4,71	6,871	,076
	Ortaokul	84	4,71		

Lise	92	4,64
Lisans ve üzeri	19	4,57

Tablo 8’de Kruskal Wallis testi sonuçlarına göre; Katılımcıların baba eğitimi düzeyleri (İlkokul, ortaokul, lise, lisans ve üzeri) bakımından Ergen Gelecek Beklentileri Ölçeği ve alt boyutları (iş ve eğitim, evlilik, aile, din ve toplum, sağlık ve yaşam) puanları ile Yaşam Doyumu Ölçeği puanları bakımından anlamlı bir farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir ($p>,005$).

Tablo 9 Katılımcıların Bir Gün İçerisinde Kendilerine Ayırdıkları Boş zaman Değişkeni Bakımından Ergen Gelecek Beklentisi ve Yaşam Doyumu Düzeyleri Farklılığına ilişkin Kruskal-Wallis Test Sonucu

Ölçek/Altboyutlar	Değişken	N	Medyan	H	P
Ergen Gelecek Beklentileri Ölçeği (EGBÖ)	Hiç	31	4,28	6,056	,109
	1-3 saat	158	4,82		
	3-5 saat	85	5,00		
	5 saat ve üzeri	46	4,88		
EGBÖ1 (İş ve Eğitim)	Hiç	31	4,45	3,482	,323
	1-3 saat	158	5,00		
	3-5 saat	85	5,00		
	5 saat ve üzeri	46	5,04		
EGBÖ2 (Evlilik ve Aile)	Hiç	31	4,14	5,984	,112
	1-3 saat	158	4,50		
	3-5 saat	85	5,00		
	5 saat ve üzeri	46	4,92		
EGBÖ3 (Din ve Toplum)	Hiç	31	5,00	5,379	,146
	1-3 saat	158	4,66		
	3-5 saat	85	4,66		
	5 saat ve üzeri	46	4,83		
EGBÖ4 (Sağlık ve Yaşam)	Hiç	31	3,75	13,554	,004
	1-3 saat	158	4,50		
	3-5 saat	85	4,75		
	5 saat ve üzeri	46	4,75		
Yaşam Doyumu Ölçeği (YDÖ)	Hiç	31	3,00	9,176	,027
	1-3 saat	158	4,00		
	3-5 saat	85	3,75		
	5 saat ve üzeri	46	4,00		

Tablo 9’da Kruskal Wallis testi sonuçlarına göre; katılımcıların kendilerine ayırdıkları boş zaman düzeyleri bakımından Ergen Gelecek Beklentileri Ölçeği ve alt boyutlarından “iş ve eğitim”, “evlilik ve aile”, “din ve toplum” puanları arasında anlamlı farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir. Katılımcıların kendilerine ayırdıkları boş zaman düzeyleri değişkeni bakımından Ergen Gelecek Beklentileri Ölçeği “sağlık ve yaşam” alt boyutu puanlarının ($H(3)=13,554;p=,004$) anlamlı farklılık gösterdiği ve Yaşam Doyumu Ölçeği puanları bakımından ($H(3)=9,176;p=,027$) anlamlı

farklılık sergilediği tespit edilmiştir. Gruplar arası yapılan ikili karşılaştırmalarla, kendilerine ayırdıkları boş zaman süresi 5 saat ve üzeri olan katılımcıların Ergen Gelecek Beklentileri Ölçeği “sağlık ve yaşam” alt boyutu puanlarının (Ortc.=4,75), hiç zaman ayırmayan katılımcıların puanlarından (Ortc.=3,75) anlamlı olarak daha yüksek olduğu belirlenmiştir ($p<,005$). Kendilerine ayırdıkları boş zaman süresi 5 saat ve üzeri olan katılımcıların Yaşam Doyumu Ölçeği puanlarının (Ortc.=4,00) kendilerine hiç boş zaman ayırmayan katılımcıların puanlarından (Ortc.=3,00) anlamlı olarak daha yüksek olduğu ifade edilebilir ($p<,005$).

Tablo 10Ergen Gelecek Beklentisi ile Yaşam Doyumu Ölçeği Düzeyleri arasındaki ilişkiye dair Spearman Korelasyon Test Sonucu

	N	R	p
EGBÖ	320	,494	,000
YDÖ			

Katılımcıların Ergen Gelecek Beklentisi (EGBÖ) ölçeğinden aldıkları puanlar ile Yaşam Doyumu (YDÖ) ölçeğinden almış oldukları puanlar arasındaki ilişkiyi belirlemeye yönelik yapılan Spearmankorelasyon testi sonucuna göre, iki değişken arasında orta düzeyde ve pozitif yönlü doğrusal ilişki bulunduğu ifade edilebilir ($r=,494$, $p=,000$).

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırmada, kadın ve erkek katılımcılar arasında Ergen Gelecek Beklentileri ölçeğinin tüm alt boyutları (iş ve eğitim, evlilik ve aile, din ve toplum, sağlık ve yaşam) ve Yaşam Doyumu Ölçeği puanları bakımından anlamlı bir farklılık bulunmadığı tespit edilmiş.

Literatüre bakılıp benzer çalışmalar incelendiğinde (Yazıcı Çelebi ve Çelebi, 2018) çalışmasında anlamlı fark bulunmaz iken; (Deniz ve Yılmaz, 2004; Huebner, Funk ve Valois, 2006; Çeçen, 2007; Gündoğar, Sallanan-Gül, İskun, Demirci ve Keçeci, 2007;Tümkaya, Çelik ve Aybek, 2011; Kabaçal ve Uz-Baş, 2013;Unal ve Şahin, 2013, Yılmaz ve Aslan, 2013;Çam ve Artar, 2014; Toprak, 2014)erkeklerin yaşam doyumlarının yüksek olduğu, (Goldbeck, Schmitz, Besier, Henrich ve Herschbach, 2007; Mosknes ve Espnes, 2014), kadınların yaşam doyum düzeylerinin yüksek olduğu (Çam ve Artar, 2014; Tuzgöl-Dost, 2007), araştırmalarda anlamlı bir farklılık bulunmazken; kadın erkek değişkeni açısından anlamlı farklılıklar bulan araştırmalar da mevcuttur (Dikmen, 1995; Çivitçi, 2009; Tuzgöl-Dost, 2010).

Araştırma sonuçlarına göre katılımcılar öğrenimlerine devam ettikleri sınıf düzeylerinin (9., 10., 11. ve 12. Sınıf) Ergen Beklentilerinin (iş ve eğitim, evlilik ve aile, din ve toplum, sağlık ve yaşam) ve Yaşam Doyumu anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir. Benzeri bir çalışma olan (Yazıcı Çelebi ve Çelebi 2018) yaşam doyumunu açısından sınıf farklılıkları arasında anlamlı bir farklılaşma tespit edilmiştir.

Araştırma sonuçlarına göre katılımcıların ailelerinin gelir düzeyleri arasında (düşük, orta, yüksek) Ergen Gelecek Beklentileri (“evlilik ve aile” ile “din ve toplum”) bakımından anlamlı bir farklılık bulunmadığı belirlenmiştir.Yine katılımcıların ailelerinin gelir düzeyleri arasında anlamlı farklılık olduğu saptanmıştır. Gruplar arasında yapılan ikili karşılaştırmalara göre, Yaşam Doyumu aile gelir düzeyi yüksek olan katılımcılar, aile gelir düzeyi düşük olan katılımcılara göre anlamlı şekilde yüksektir. Ergen Gelecek Beklentileri(“iş ve eğitim”)alt boyutunda aile gelir düzeyi düşük olan katılımcılar, aile gelir düzeyi yüksek olan katılımcılara göre anlamlı şekilde düşüktür.

2019 Ekim ayında Abdullah Çuhadar, Mehmet Demirel, Yusuf Er ve Emrah Serdar ile birlikte yaptıkları araştırmaya katılan ergen bireylerin aile gelir seviyeleri ile gelecek beklentisi arasında ki

bağı bakıldığında zaman ekonomik ve sosyal gelecek alt boyutlarında orta ve yüksek gelir seviyesine sahip bireylerde kaynaklı anlamlı farklılık olduğu gözlemlenmiştir.(Çuhadar vd., 2019)

2011 yılında Şimşek'in yaptığı bir çalışmada öğrencilerin gelecek beklenti seviyelerinin Kişisel-Mesleki, Eğitsel, Ekonomik, Sosyal ve gelecek alt boyutlarında orta düzeyin üzerinde olduğu tespit edilmiştir. (Şimşek, 2011)

Sosyo ekonomik düzeyi düşük olan ergenlerin, gelecek beklentileri bakımından daha fazla kaderci düşünceye sahip oldukları, bu bireylerde benlik saygısının düşük ve kötümserlik gibi duyguların daha önde olduğu görülürken (Tuncer, 2011) buna karşın sosyo ekonomik düzeyi yüksek olan ergenlerde, hedeflerine daha kolaykonsantre oldukları ve bu bireylerin sosyal hayata uyum gösterme noktasında daha kolay adapte oldukları belirtilmektedir (Kağıtçıbaşı, 1973; Robert ve Bengston, 1993).

Ekonomik düzeyi, bireyin fiziksel ve ruhsal sağlığı açısından, ikili ilişkilerini, yaşam kalite düzeyini “kötü” olarak belirleyen, evde veya yurtda yaşamaktan memnuniyet duymayan ergenlerin yaşam doyumunun daha düşük seviyelerde olduğu saptanmış. (Özgür vd., 2010)

Araştırma sonuçlarına göre; katılımcıların ebeveynlerinin birlikte olmaları bakımından Ergen Gelecek Beklentileri (iş ve eğitim, evlilik ve aile, din ve toplum, sağlık ve yaşam) ile Yaşam Doyumu anlamlı bir farklılık bulunmadığı görülmüştür.

Yazıcı ve Yazıcı Çelebi' nin 2018 yılında yaptığı çalışmada ergenlerin ebeveynler ile olan ilişkilerden duyulan memnuniyet ile yaşam doyumu arasında anlamlı bir bağ olduğu tespit edilmiştir. (Yazıcı ve Yazıcı Çelebi, 2018)

Katılımcıların anne eğitim düzeyleri (İlkokul, ortaokul, lise, lisans ve üzeri) bakımından Ergen Gelecek Beklentileri (iş ve eğitim, evlilik ve aile, din ve toplum, sağlık ve yaşam) ile Yaşam Doyumu anlamlı bir farklılık bulunmadığı belirlenmiştir. Yine aynı şekilde katılımcıların baba eğitim düzeyleri (İlkokul, ortaokul, lise, lisans ve üzeri) bakımından Ergen Gelecek Beklentileri (iş ve eğitim, evlilik ve aile, din ve toplum, sağlık ve yaşam) ile Yaşam Doyumu anlamlı bir farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir.

Katılımcıların kendilerine ayırdıkları boş zaman düzeyleri bakımından Ergen Gelecek Beklentileri (“iş ve eğitim”, “evlilik ve aile”, “din ve toplum”) anlamlı farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir. Yine katılımcıların kendilerine ayırdıkları boş zaman düzeyleri değişkeni bakımından Ergen Gelecek Beklentileri (“sağlık ve yaşam”) anlamlı farklılık gösterdiği ve Yaşam Doyumu bakımından anlamlı farklılık sergilediği tespit edilmiştir. Gruplar arası yapılan ikili karşılaştırmalarla, kendilerine ayırdıkları boş zaman süresi 5 saat ve üzeri olan katılımcıların Ergen Gelecek Beklentileri (“sağlık ve yaşam”), kendilerine hiç zaman ayırmayan katılımcılardan anlamlı olarak daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Kendilerine ayırdıkları boş zaman süresi 5 saat ve üzeri olan katılımcıların Yaşam Doyumu, kendilerine hiç boş zaman ayırmayan katılımcılardan anlamlı olarak daha yüksek olduğu görülmüştür.

Katılımcıların Ergen Gelecek Beklentisi ile Yaşam Doyumu arasındaki ilişkiye bakıldığında, iki değişken arasında orta düzeyde ve pozitif yönlü doğrusal ilişki bulunduğu görülmektedir. Ergen Gelecek Beklenti düzeyi 6 umlu yönde ne kadar yüksek olursa Yaşam Doyum düzeyinin de olumlu yönde arttığı görülmüştür. Ergenlerin gelecekteki beklentileri onların gelecekle ilgili korkularını ortaya koymaktadır.

Liselerde Öğrenim Gören Öğrencilerin Gelecek Beklentilerinin Yaşam Doyumu Üzerindeki Etkileri

ORJİNALLİK RAPORU

%18	%17	%9	%7
BENZERLİK ENDEKSİ	İNTERNET KAYNAKLARI	YAYINLAR	ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ

BİRİNCİL KAYNAKLAR

1	acikerisim.sakarya.edu.tr	%4
	İnternet Kaynağı	
2	Abdullah ÇUHADAR. "LİSE ÖĞRENCİLERİNDE BOŞ ZAMAN YÖNETİMİ VE GELECEK BEKLENTİSİ İLİŞKİSİ", Journal of International Social Research, 2019	%2
	Yayın	
3	dergipark.org.tr	%2
	İnternet Kaynağı	
4	acikbilim.yok.gov.tr	%2
	İnternet Kaynağı	
5	acikerisim.gelisim.edu.tr	%1
	İnternet Kaynağı	
6	acikders.ankara.edu.tr	%1
	İnternet Kaynağı	
7	dergipark.gov.tr	%1
	İnternet Kaynağı	
8	openaccess.biruni.edu.tr	
	İnternet Kaynağı	

% 1

% 1

% 1

<% 1

<% 1

<% 1

<% 1

<% 1

<% 1

<% 1

<% 1

<% 1

9 Submitted to Selçuk Üniversitesi
Öğrenci Ödevi

10 docs.neu.edu.tr
İnternet Kaynağı

11 roljournal.com
İnternet Kaynağı

12 www.acarindex.com
İnternet Kaynağı

13 Submitted to Istanbul Gelisim University
Öğrenci Ödevi

14 dspace.trakya.edu.tr:8080
İnternet Kaynağı

15 kitapucretsiz.com
İnternet Kaynağı

16 openaccess.firat.edu.tr
İnternet Kaynağı

17 www.iecses.org
İnternet Kaynağı

18 www.turkegitimsen.org.tr
İnternet Kaynağı

19 YÜCEL, Emel and ÖNAL, Yıldırım Beyazıt. "Özel Hastanelerde Finansal Sıkıntı ve Yeniden

Yapılandırma: Adana İlinde Bir Uygulama1", SOSYAL GÜVENLİK KURUMU, 2015.

Yayın

20

acikerisim.deu.edu.tr:8080

İnternet Kaynağı

<% 1

21

utek2019.com

İnternet Kaynağı

<% 1

22

www.researchgate.net

İnternet Kaynağı

<% 1

Alıntıları çıkart

Kapat

Eşleşmeleri çıkar

Kapat

Bibliyografyayı Çıkart

üzerinde